

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej

Data posiedzenia: 12 kwietnia 2011 r.

Nr posiedzenia: 305

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jan Wyrowiński – przewodniczący komisji

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o kredycie konsumenckim (*druk senacki nr 1166; druki sejmowe nr 3596, 3908 i 3908-A*).
  2. Wpływ ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na działalność firm zajmujących się produkcją i obrotem leków w Polsce.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Grzegorz Banaś, Stanisław Bisztyga, Jan Dobrzyński, Tadeusz Gruszka, Stanisław Iwan, Stanisław Jurcewicz, Kazimierz Kleina, Stanisław Kogut, Krzysztof Majkowski, Antoni Motyczka, Eryk Smulewicz, Jan Wyrowiński,

- zaproszeni goście:
  - Ministerstwo Zdrowia:
    - sekretarz stanu Jakub Szulc ze współpracownikami,
  - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
    - wiceprezes Jarosław Król,
    - dyrektor Departamentu Polityki Konsumenckiej Monika Stec,
    - naczelnik wydziału w Departamencie Polityki Konsumenckiej Małgorzata Orzeł-Kołodziejczyk,
  - Ministerstwo Gospodarki:
    - naczelnik wydziału w Departamencie Rozwoju Gospodarki Piotr Zabadała,
  - Ministerstwo Finansów:
    - radca ministra w Departamencie Rozwoju Rynku Finansowego Teresa Olszówka,
  - Generalny Inspektorat Ochrony Danych Osobowych:
    - dyrektor Departamentu Orzecznictwa Legislacji i Skarg Monika Karasińska,
  - Narodowy Bank Polski:
    - główny specjalista w Departamencie Prawnym Anna Jończyk-Cholewińska,
  - Związek Banków Polskich:
    - wiceprezes zarządu Jerzy Bańka,
    - dyrektor Zespołu Bankowości Detalicznej i Rynków Finansowych Norbert Jeziolowicz,
  - Biuro Informacji Kredytowej S.A.:
    - radca prawny w Departamencie Organizacji Agnieszka Marzec,
    - ekspert prof. Marek Wierzbowski,
  - Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych:
    - dyrektor generalny Andrzej Roter,
  - Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa:
    - pełnomocnik zarządu Paweł Grzesik,

- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”:
    - ekspert Grzegorz Kott,
    - ekspert Bartosz Wyżykowski,
  - Pracodawcy RP:
    - ekspert Krzysztof Kępiński,
    - ekspert Piotr Kula,
    - ekspert Marek Świerczyński,
  - Naczelna Izba Aptekarska:
    - prezes Grzegorz Kucharewicz,
    - wiceprezes Marek Jędrzejczak,
    - doradca prezesa Eugeniusz Jarosik
    - radca prawny Krzysztof Baka,
    - prezes Kaliskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej Anna Gołdyn,
  - Izba Gospodarcza „Farmacja Polska”:
    - prezes zarządu Irena Rej,
    - wiceprezes zarządu David Bratoz,
    - analityk rynku farmaceutycznego Michał Pilkiewicz,
  - Polska Platforma Technologiczna Innowacyjnej Medycyny:
    - ekspert Katarzyna Dubno,
    - koordynator Edyta Kwapich,
  - Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową:
    - ekspert Jacek Fundowicz,
  - Polskie Towarzystwo Farmakoekonomiczne:
    - prezes-elekt Joanna Lis,
  - NEUCA S.A.:
    - przewodniczący rady nadzorczej Kazimierz Herba,,
  - Związek Pracodawców Innowacyjnych Firm Farmaceutycznych INFARMA:
    - dyrektor generalny Paweł Sztwiertnia,
    - ekspert Marcin Matczak,
  - Związek Pracodawców Hurtowni Farmaceutycznych:
    - prezes Andrzej Stachnik,
  - Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego:
    - prezes zarządu Cezary Śledziewski,
  - VOXEL S.A.:
    - wiceprezes zarządu Dariusz Pietras.
- przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Aldona Figura, Bożena Langner.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Cel oraz zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy omówił wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Jarosław Król. Ustawa, wniesiona jako projekt rządowy, dostosowuje prawo polskie do wymagań Unii Europejskiej w zakresie umów o kredyt konsumencki. Zawiera uregulowania dotyczące kredytowania osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej i wprowadza szereg korzystnych dla ochrony konsumentów zmian, przy jednoczesnym poszanowaniu interesów kredytodawców. Zapisy koncentrują się na obszarach dotyczących m.in. odpowiedzialności za informacje przekazywane w reklamach, katalogu informacji niezbędnych dla konsumenta przy zawieraniu umów o kredyt, wydłużenia terminu na odstąpienie przez konsumenta od umowy bez podania przyczyny oraz przedterminowej spłaty kredytu i prawie kredytodawcy do otrzymania rekompensaty z tego tytułu.

Ustawa systematyzuje również założenia przyjmowane przez kredytodawców do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Przyjęte w powyższym zakresie rozwiązania będą jednakowe we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Dyrektywa w kilku obszarach pozostawia państwu członkowskiemu możliwość przyjęcia własnych rozwiązań m.in. dotyczących kredytów zabezpieczonych hipoteką, kredytów poniżej 200 euro, umów o kredyt, na mocy których termin spłaty nie przekracza 3 miesięcy oraz objęcia ustawą spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

W dyskusji – najwięcej emocji budził zapis dotyczący „oceny ryzyka kredytowego konsumenta”. Przedstawiciele Biura Informacji Kredytowej S.A. oraz Związku Banków Polskich wskazywali na sprzeczność powyższych zapisów z przepisami dyrektywy w zakresie obowiązku przeprowadzania oceny ryzyka kredytowego/oceny zdolności kredytowej oraz dyskryminacji kredytobiorców niebędących bankami i instytucjami kredytowymi w zakresie dostępu do baz danych. Zdaniem BIK S.A. i ZBP „ocena ryzyka kredytowego” w rozpatrywanej ustawie jest zdefiniowana identycznie jak „ocena zdolności kredytowej” w Prawie bankowym - co może spowodować chaos pojęciowy. Zaistniała sytuacja sprawi, że inni niż banki kredytodawcy nie będą musieli badać zdolności kredytowej konsumenta. W takich przypadkach niektórzy kredytodawcy będą mogli chcieć przerzucić odpowiedzialność za zadłużenie na konsumentów, którzy negatywnie zweryfikowani pod względem zdolności kredytowej, i o tym należycie poinformowani, będą decydowali się na zaciągnięcie kredytu ponieważ kredytodawca pomimo wszystko zechce im go udzielić. Wiceprezes UOKiK Jarosław Król odnosząc się do zgłaszanych zastrzeżeń poinformował, że – w opinii Urzędu – oba pojęcia nie są tożsame, ponieważ „zdolność kredytowa” definiuje cechy kredytobiorcy, a „ocena ryzyka kredytobiorcy” jest czynnością przeprowadzaną przez kredytodawcę. Ponadto, obie definicje znajdują się w różnych aktach prawnych jednakowej rangi i nie ma powodu, aby automatycznie przenosić je z zakresu jednej ustawy do drugiej. Należy również podkreślić, że nałożenie obowiązku dokonywania oceny zdolności kredytowej przez wszystkich kredytodawców, doprowadziłoby do sytuacji, w której jedynymi bazami danych wykorzystywanymi do takiej oceny byłyby bazy prowadzone przez BIK. UOKiK uważa, że nie ma potrzeby by wszystkim kredytodawcom udostępniać dane obejmujące m.in. historię kredytową i dane wrażliwe. Kredytodawcom niebędącym bankami zapewniono dostęp dwustopniowy: bezpośrednio do baz danych prowadzonych przez biura informacji gospodarczych, a dopiero za ich pośrednictwem i tylko w pewnym zakresie – również do bazy BIK.

Stanowisko prezesa J.Króla poparła dyrektor Departamentu Orzecznictwa Legislacji i Skarg w Generalnym Inspektoracie Ochrony Danych Osobowych Monika Karasińska oraz ekspert PKPP „Lewiatan” Grzegorz Kott.

Ponadto w dyskusji senatorowie podnosili kwestie dotyczące m.in. praw konsumenta do bezpłatnej informacji, umów kredytowych, w tym zawieranych na odległość oraz odmowy udzielenia kredytu.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego przedstawiła 10 poprawek o charakterze legislacyjno-redakcyjnym oraz dwie uwagi ogólne. Jedną o niezgodności z dyrektywą zapisów dotyczących obowiązków pośredników kredytowych w zakresie udzielania informacji i obowiązku stosowania formularza informacyjnego. Druga uwaga ogólna odnosiła się do sprzecznych wewnątrznie zapisów dotyczących wcześniejszej spłaty kredytów.

Przewodniczący komisji, senator Jan Wyrowiński zgłosił formalnie poprawki według propozycji Biura Legislacyjnego.

W głosowaniach - po pozytywnym zaopiniowaniu przez wiceprezesa UOKiK - zostały one jednogłośnie przyjęte przez komisję.

Przewodniczący Komisji poprosił również Biuro Legislacyjne oraz UOKiK o wypracowanie – do czasu posiedzenia Senatu - propozycji poprawek wychodzących naprzeciw uwagom ogólnym Biura Legislacyjnego.

Na sprawozdawcę komisji na posiedzeniu Senatu wybrano senatora Stanisława Jurcewicza.

Konkluzja: Komisja wnosi o wprowadzenie dziesięciu poprawek do ustawy (*druk senacki nr 1166 A*).

Ad. 2 Przewodniczący obradom, senator Jan Wyrowiński rozpoczynając ten punkt porządku obrad zaznaczył, że przedmiotowa ustawa nie została skierowana przez Marszałka Senatu do rozpatrzenia przez Komisję Gospodarki Narodowej. Ze względu jednak na sygnalizowane przez przedsiębiorców branży farmaceutycznej skutki ekonomiczne dla firm komisja postanowiła przeprowadzić debatę i zapoznać się oceną skutków regulacji.

Senator J. Wyrowiński poinformował, że celem ustawy refundacyjnej jest usunięcie patologii występujących w obrocie lekami refundowanymi m.in. poprzez usztywnienie cen oraz marży hurtowych i detalicznych. Przytoczył również fragment krytycznej wobec ustawy opinii prof. Michała Kuleszy – doradcy Prezydenta RP.

W dyskusji wypowiedzieli się przedstawiciele wszystkich obecnych na sali podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branży farmaceutycznej. Przede wszystkim podkreślana była możliwość niezgodności zapisów ustawy z konstytucją m.in. w zakresie zasady przyzwoitej legislacji, społecznej gospodarki rynkowej i ochrony wolności gospodarczej. Dużo emocji budziły rozwiązania nakładające na wnioskodawców, którzy uzyskali decyzję administracyjną o objęciu refundacją leku, 3% podatku przekazywanego na rachunek bieżący dochodów ministra właściwego do spraw zdrowia oraz zapisy dotyczące mechanizmu zwrotów (tzw. *paybacku*). Mechanizm ten określa, że firmy farmaceutyczne miałyby zwracać część przychodu ze sprzedaży leków refundowanych w przypadku przekroczenia budżetu NFZ na refundację leków. Kolejne zastrzeżenia przedsiębiorców budziło wprowadzanie urzędowych cen i marż na leki finansowane przez NFZ. Stałą cenę leku refundowanego Ministerstwo Zdrowia będzie negocjowało z producentem, a od tej wartości będzie ustalana urzędowa marża w wysokości 5% (dotychczas była 8,91%). Zdaniem mówców powyższe rozwiązania będą miały negatywny wpływ na kondycję finansową firm co z kolei np. zahamuje rozwój innowacyjnych badań. Wskazywano przy tym na stanowisko Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oceniające, że wprowadzenie sztywnych cen i marż przeczy zasadom wolnego rynku, a apteki i hurtownie pozbawia możliwości konkurowania na rynku.

Ustawa wprowadza również wiele zakazów i kar zmuszających firmy farmaceutyczne do generowania rezerw finansowych na ich ew. pokrycie. Dostawca leku np. będzie musiał płacić zarówno za zbyt dużą sprzedaż leku (przekraczającą przeznaczoną na to kwotę w budżecie NFZ) jak i karę za niezaspokojenie potrzeb pacjentów. Zapłaci także za wycofanie leku ze względów bezpieczeństwa pomimo, że zmusza go do tego prawo farmaceutyczne.

Dyskutanci podkreślali, że przedmiotowa ustawa zaszkodzi przede wszystkim polskim przedsiębiorcom, albowiem obecnie 60% leków na rynek krajowy wytwarzanych jest przez polskie firmy.

Senatorowie szczególną uwagę poświęcili ocenie skutków ekonomicznych dla sektora gospodarczego i budżetu państwa, zgodności ustawy z konstytucją oraz nakładom na badania innowacyjne i źródłom ich finansowania.

Odpowiedzi na poruszaną w dyskusji problematykę udzielał sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Jakub Szulc.

Przewodniczący obradom, senator Jan Wyrowiński dziękując za przedstawione opinie nie wykluczył kolejnego spotkania komisji w tej sprawie.

W posiedzeniu komisji uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową: Anna Kadzikiewicz Viewpoint Group Sp. z o.o..